

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 86

Archeologische opgraving aan de Heukelom-
merweg te Riemst.

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Dhr. Pauly.

Natasja De Winter en Joris Steegmans
februari 2010

ARON-RAPPORT 86

ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING AAN DE HEUKELOMMERWEG TE RIEMST

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN DHR. PAULY

Natasja De Winter en Joris Steegmans

Sint-Truiden
2010

Colofon

ARON rapport 86 - Archeologische opgraving aan de Heukelommerweg te Riemst. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Dhr. Pauly.

Opdrachtgever: Dhr. Patrick Pauly
Projectleiding: Natasja De Winter
Uitvoering veldwerk: Joris Steegmans en Natasja De Winter
Auteurs: Natasja De Winter en Joris Steegmans
Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden veeleenvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Diesterstraat 44, bus 201
3800 Sint-Truiden
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 011/72.37.95

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2010

Inhoudstafel

Inleiding

1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	2
1.3 Vroeger archeologisch onderzoek.....	4
2. Het archeologisch onderzoek.....	4
2.1 Doelstelling.....	4
2.2 Verloop en methodiek.....	4
3. Onderzoeksresultaten.....	5
3.1 Bodemopbouw.....	5
3.2 Gaafheid van het terrein.....	5
3.3 De archeologische sporen en vondsten.....	5
Conclusie en aanbevelingen	6

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Fotolijst
- Bijlage 3: Overzichtsplan
- Bijlage 4: Vergunning

Inleiding

Naar aanleiding van de bouw van een loods aan de Heukelommerweg te Riemst, achtte de Zuid-Oost-Limburgse Archeologische Dienst een begeleiding van graafwerkzaamheden noodzakelijk.

Na het screenen van de volledige onderzoekslocatie kunnen de archeologische sporen in een eventuele tweede fase worden opgegraven.

Het onderzoek werd uitgevoerd op 8 februari 2010 door het archeologisch projectbureau ARON bvba uit Sint-Truiden, in opdracht van de heer P. Pauly.

1. Het onderzoeksgebied

1.1 Algemene situering

Het onderzoeksgebied (*Fig. 1*) bevindt zich op zo'n 500 meter ten noorden van de dorpskern van Heukelom, een deelgemeente van Riemst, en ligt aan de Heukelommerweg, tegenover huisnummer 24.

Het onderzoeksgebied bevindt zich op het perceelnummer 465a (Kadaster Riemst, 6de afdeling, sectie C). De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied is circa 1750 m².

De gronden ter hoogte van het onderzoeksgebied worden gekenmerkt door een A1-bodem (*Fig. 2*): een droge leembodem met textuur B horizont, met een dunne A-horizont.

Het terrein was tot kort voor de bodemingreep in gebruik als landbouwgrond, meerbepaald als plantage.

Fig. 1: Kleurenorthofoto met aanduiding van het projectgebied. Schaal 1:5000 (bron: AGIV)

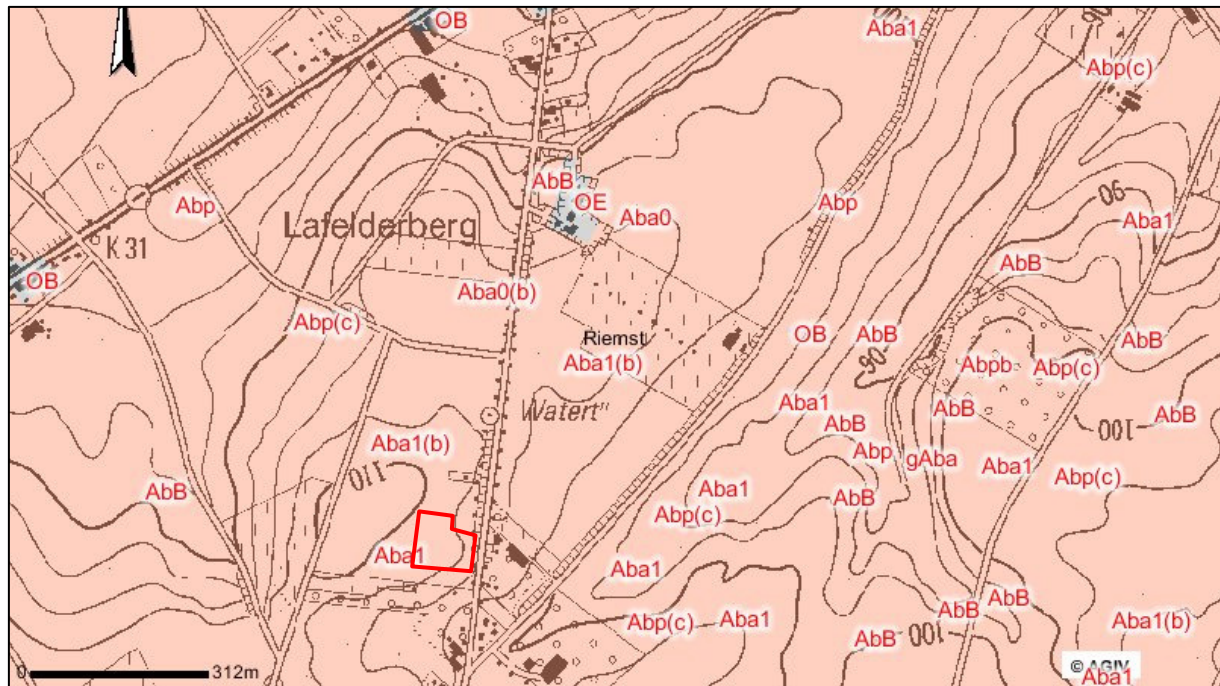

Fig. 2: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied. Schaal 1:10000 (bron: AGIV)

1.2 Historische achtergrond

Volgens de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (Fig. 3), opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), moet het onderzoeksgebied, hoewel het slechts bij benadering kan gesitueerd worden, in gebruik geweest zijn als akker.

Fig. 3: Detail uit de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden uit het eind van de achttiende eeuw met aanduiding van het projectgebied (bij benadering) (Bron: Koninklijke Bibliotheek van België).

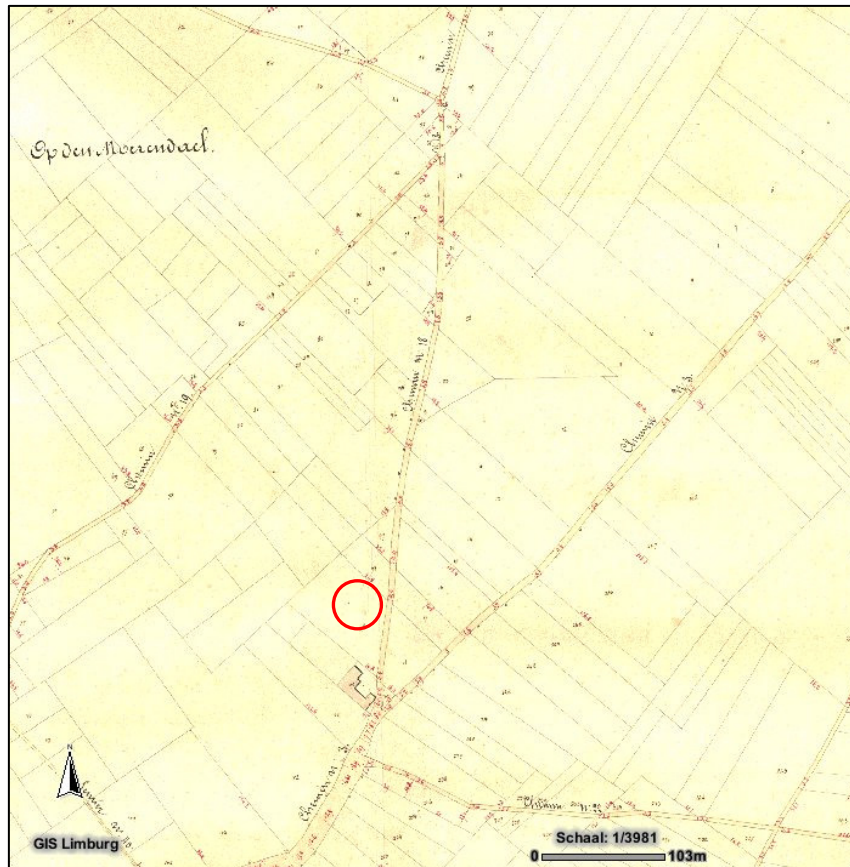

Fig. 4: Detail uit de Atlas van de Buurtwegen van Riemst met aanduiding van het projectgebied, bij benadering (Bron: GIS Provincie Limburg).

Op de Atlas van de Buurtwegen uit 1841 (Fig. 4) is eveneens duidelijk zichtbaar dat het projectgebied niet bebouwd was. De oriëntatie van de percelen is echter anders dan deze van het huidige kadasterplan. De percelen zijn hier NO-ZW georiënteerd, in plaats van loodrecht op de Heukelommerweg, zoals nu het geval is. De percelen ten oosten van de Heukelommerweg zijn wel nog steeds op dezelfde manier georiënteerd als die op de Atlas van de Buurtwegen.

Op de topografische kaart uit 1927 (Fig. 5) is te zien hoe er zich op de plaats van het onderzoeksgebied vroeger een omheinde boomgaard bevond.

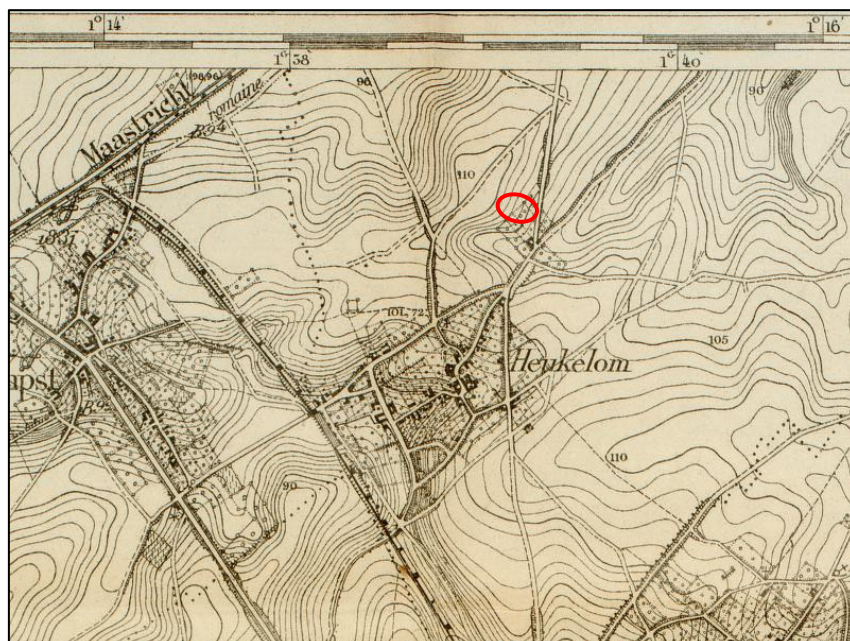

Fig. 5: Topografische kaart van het NGI uit 1923 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood, bij benadering). (bron: patrimoine cartographique de Wallonie)

1.3 Vroeger archeologisch onderzoek

Uit het projectgebied zelf is een archeologische vondst bekend: het gaat om de vondst van lithisch materiaal door Kim Groenendijk (CAI-nr. 51242).

Uit de onmiddellijke omgeving zijn er ook nog enkele archeologische vondsten bekend. Deze vondsten zijn allemaal aangetroffen tijdens veldprospectie of metaaldetectie. Zo zijn er ten westen van de watertoren, enkele lithische vondsten en een “Keltisch wielkje” ingezameld door Ronald Wenzlowski. Aan de Maastrichtersteenweg, ten noordwesten van het onderzoeksgebied, werden ook verscheidene Keltische en Romeinse muntjes ingezameld (CAI-9015016). Op het Blijt in Vroenhoven (CAI 50981), ten oosten van het onderzoeksgebied, zijn er tijdens een veldprospectie vondsten aangetroffen die zouden wijzen op de aanwezigheid van substructies van een Romeinse villa. Ten zuiden van het onderzoeksgebied, tussen Heukelomdorp en de Holstraat, zou er zich volgens Arnold Nivelle een versterking uit de (late) middeleeuwen bevinden (CAI 915046) (Fig. 6).

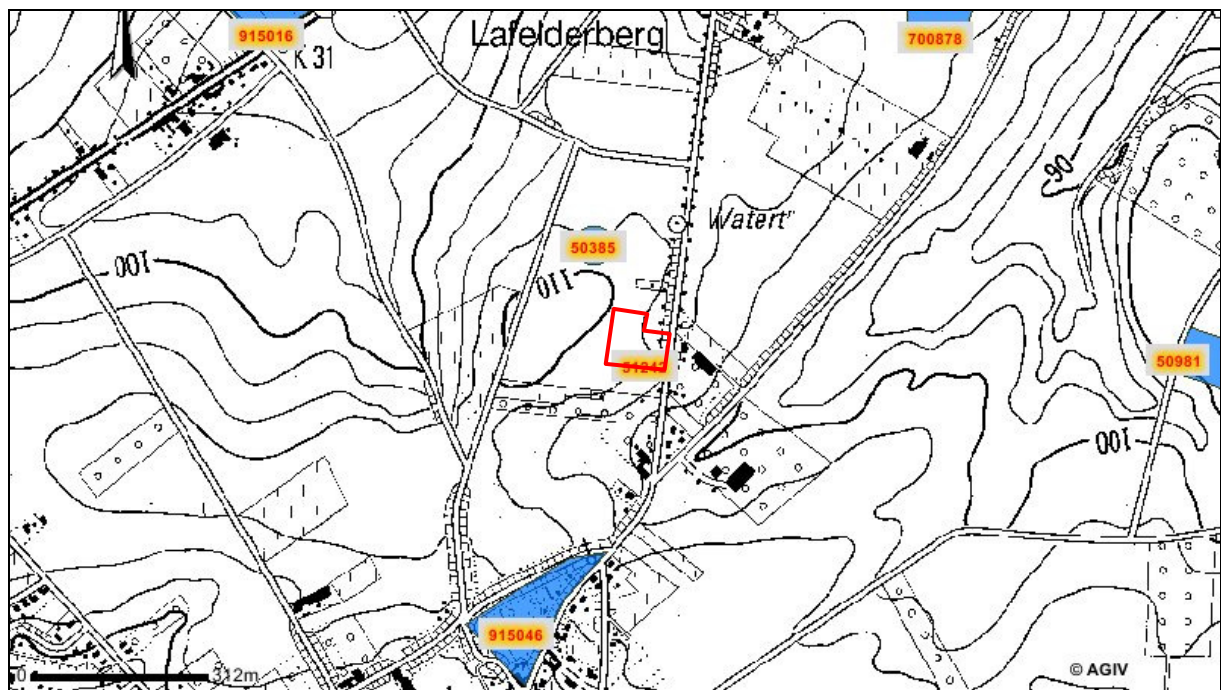

Fig. 6: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen. Het onderzoeksgebied is in rood aangeduid. Schaal 1:10.000 (bron: AGIV).

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek bestond uit het begeleiden van de graafwerkzaamheden. Indien er archeologische sporen werden aangetroffen, kon in overleg met de Zuid-Oost Limburgse Archeologische Dienst (nu ZOLAD+) eventueel overgegaan worden tot een archeologische opgraving.

2.2 Verloop en methodiek

In een overleg tussen de ZOLAD+ en de eigenaar van het terrein aan de Heukelommerweg werd besloten dat, in tegenstelling tot wat in het PvE werd beschreven, de teelaarde over het gehele terrein mocht afgegraven worden zonder archeologische begeleiding. Vervolgens zou slechts nog een dunne laag machinaal afgehaald worden; deze werkzaamheden diende wel begeleid te worden door een archeoloog.

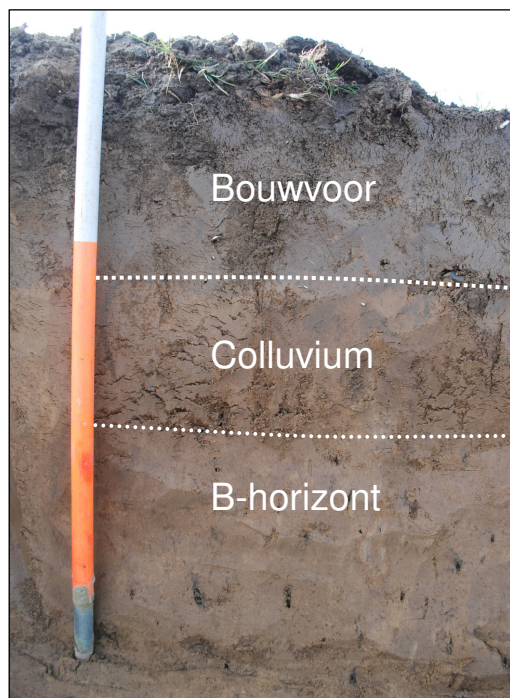
Dit onderzoek, in opdracht van Dhr. P. Pauly, stond onder de leiding van projectverantwoordelijke Natasja De Winter (ARON bvba). Het veldwerk werd op maandag 8 februari 2010 uitgevoerd, samen met Joris Steegmans. De machinale aanleg van het opgravingsvlak gebeurde door Grondwerken Marc Hermans.

Aangezien voor de bouw van de loods een horizontaal vlak diende te worden aangelegd op een hellend terrein, beperkten de graafwerkzaamheden zich voor een gedeelte van de werkput tot op het niveau van de teelaarde en het *colluvium* (zie plan in bijlage). Bijgevolg hebben deze ingrepen geen verstoringen teweeg gebracht aan het mogelijk aanwezige archeologische bodemarchief. Het uiterst oostelijk gedeelte van het onderzoeksgebied blijft in gebruik als grasland en wordt dus ook niet verstoord.

Bij aanvang van het onderzoek werd door Tim Vanderbeken van de ZOLAD+ besloten om aan westelijke zijde van de werkput eerst een strook van 15 meter breed en ca. 60 meter lang af te graven tot op het archeologisch leesbaar vlak. Indien er hier archeologische sporen aangetroffen zouden worden, zou een volgende strook van 15 meter breed en 60 meter lang aangelegd worden. Indien er geen sporen werden aangetroffen, zou het onderzoek beëindigd worden.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Bodemopbouw

Volgens het bodemkundig onderzoek werd het onderzoeksgebied gekenmerkt door een Aa1 bodem, een droge leembodem met een textuur B horizont en een dunne A-horizont.

De opbouw van deze leembodem was in de gehele werkput gelijkaardig:

Bovenaan bevond zich een ca. 30 cm dikke, donkergrijze bouwvoor, met een bijmenging van spikkels houtskool en keien.

Daaronder bevond zich een losse laag grijsbruin *colluvium* met een dikte van ca. 25 cm.

Onder deze laag bevond zich de B-horizont, die moeilijk te onderscheiden was van het bovenliggende *colluvium*. De B-horizont had echter een veel vastere structuur (Fig. 7).

Fig. 7: Bodemprofiel aan westelijke zijde van de werkput. (Foto: ARON bvba)

3.2 Gaafheid van het terrein

In het noorden van het onderzoeksterrein werd doorheen het colluvium en de B-horizont een zandbaan aangelegd, waardoor mogelijk aanwezige archeologische sporen niet meer geregistreerd konden worden.

3.3 De archeologische sporen en vondsten

Er werden geen archeologische sporen of vondsten aangetroffen tijdens de archeologische begeleiding. De enige verstoringen die werden aangetroffen, waren afkomstig van bomen (Fig. 8)

Fig. 8 Zicht op de werkput. De donkere verkleuringen die in het vlak te zien zijn, zijn boomkuilen

Conclusie en aanbevelingen

Op 8 februari 2010 werd door ARON bvba aan de Heukelommerweg te Riemst in opdracht van Dhr. P. Pauly een vlakdekkend archeologisch onderzoek uitgevoerd. In het kader van dit onderzoek werd een werkput aangelegd met een oppervlakte van ca. 900 m².

Tijdens het onderzoek werden geen archeologische sporen of vondsten aangetroffen.

Op basis van de resultaten van de archeologische begeleiding wordt voor het onderzoeksgebied dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bovenstaande aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegd gezag, zijnde de ZOLAD en de afdeling Ruimte en Erfgoed van het Agentschap Ruimtelijke Ordening. Een definitieve beslissing tot het al of niet uitvoeren van een vervolgonderzoek ligt dan ook bij dit bevoegd gezag.

Indien U nog vragen heeft, kan u steeds contact opnemen met de ZOLAD+ (Tim Vanderbeken) bevoegde erfgoedconsulente van het Agentschap R-O Vlaanderen, Ruimte en Erfgoed (Ingrid Vanderhoydonck).

Agentschap R-O Vlaanderen, Ruimte en Erfgoed
Vlaams Administratief Centrum
Koningin Astridlaan 50 bus 1
3500 Hasselt
tel. 011/74.21.18
gsm 0473/943.928
Ingrid.vanderhoydonck@rwo.vlaanderen.be

Tim Vanderbeken
ZOLAD+
Maastrichtersteenweg 2b
3770 Riemst
tel. 012/440 380
gsm 0473/ 96 48 80
tim.vanderbeken@zolad.be

Bijlage 1:

Administratieve gegevens

Administratieve gegevens

Projectcode:	RI-10-HE
Opdrachtgever:	Dhr. Patrick Pauly Heukelommerweg 24 3770 Riemst
Opdrachtgevende overheid:	Agentschap RO Vlaanderen, entiteit Onroerend Erfgoed
Dossiernummer vergunning:	2010/027 en 2010/027(2)
Vergunninghouder:	De Winter Natasja
Aard van het onderzoek:	Opgraving
Begin vergunning:	01 februari 2010
Einde vergunning:	28 februari 2010
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Riemst
Deelgemeente:	Vroenhoven
Adres:	Heukelommerweg
Kadastrale gegevens:	Kadaster Riemst, 4 ^e afdeling, sectie C, 465a
Coördinaten:	X= 238.299, Y= 167.823
Totale oppervlakte:	ca. 1750 m ²
Te onderzoeken:	ca. 900 m ²
Bodem:	Aba
Archeologisch depot:	ZOLAD+ Maastrichtersteenweg 2b 3770 Riemst

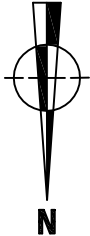
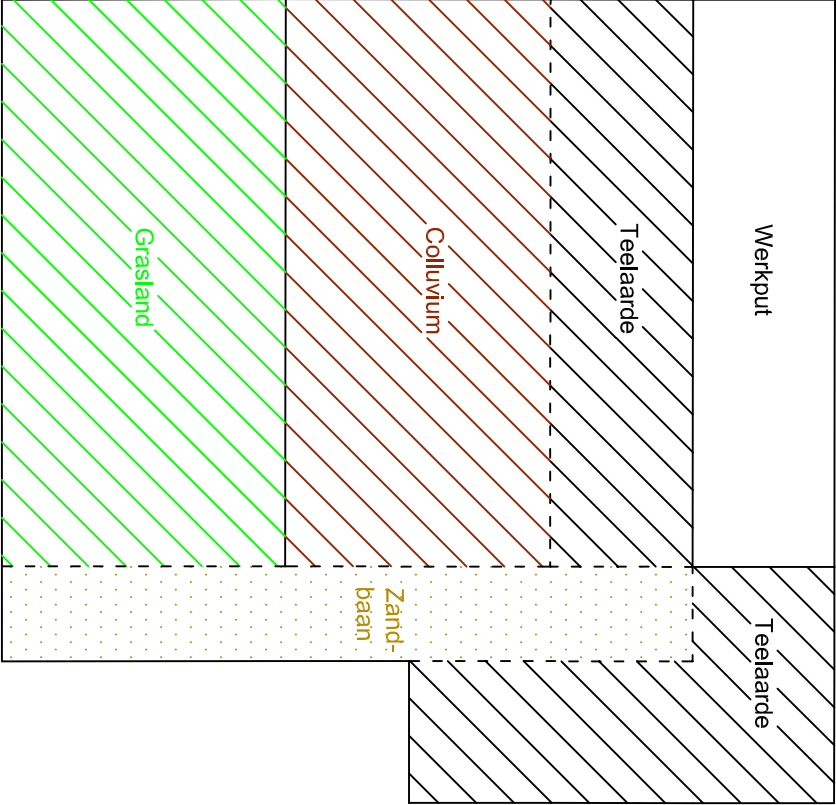
Bijlage 2:

Fotolijst

DSC-nr	Soort opname	Beschrijving	Genomen uit
0001	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0002	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0003	Overzicht	Overzicht terrein	ZO
0004	Overzicht	Overzicht terrein	ZO
0005	Overzicht	Overzicht terrein	NO
0006	Overzicht	Overzicht terrein	W
0007	Overzicht	Overzicht terrein	NW
0008	Overzicht	Overzicht terrein	ZW
0009	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0010	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0011	Detail	Boomkuil	Z
0012	Detail	Boomkuil	ZW
0013	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0014	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0015	Overzicht	Aanleg werkput	Z
0016	Profiel	W-profiel werkput	O
0017	Profiel	W-profiel werkput	O
0018	Profiel	W-profiel werkput	O
0019	Overzicht	Aangelegde werkput	Z
0020	Overzicht	Aangelegde werkput	Z
0021	Overzicht	Aangelegde werkput	N
0022	Overzicht	Aangelegde werkput	N
0023	Overzicht	Aangelegde werkput	N

Bijlage 3:

Overzichtsplan

 ARON bvba		Riemst- Heukelomweg		Onderwerp Overzichtsplan		Veldtekening Datum ARON bvba februari 2010		Legende Rand onderzoeksgebied	
RI-10-HE		Schaal 1 : 800		0		40 m			

Bijlage 4:

Opgravingsvergunning

AANGETEKEND

Aron bvba
t.a.v. mevr Natasja DE WINTER
Diesterstraat 44 bus 201
3800 SINT-TRUIDEN

Ruimte en Erfgoed

Phoenix gebouw
Koning Albert II laan 19 bus 3
1210 Brussel
tel. 02/553.16.11
fax. 02/553.16.05

VERGUNNING

tot het uitvoeren van een archeologische opgraving

in toepassing van het Decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006 en 27 maart 2009 en het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994, gewijzigd bij besluit van 12 december 2003, 23 juni 2006 en 9 mei 2008

Datum: **27 JAN 2010**

Dossiernummer: 2010/027

Een vergunning tot het uitvoeren van een **archeologische opgraving** in:

Lokalisatie:

Provincie: Limburg

Gemeente: Riemst
Deelgemeente: Vroenhoven

Adres: Heukelommerweg

Kadaster:

Afdeling: 4
Perceel: 465A

Sectie: C

Wordt verleend aan:

Naam: DE WINTER
Adres: Aron bvba

Voornaam: Natasja

Diesterstraat 44 bus 201 in 3800 Sint-Truiden

Tijdsduur:

Begindatum: 01 februari 2010

Einddatum: 28 februari 2010

Mits de archeologische opgraving wordt uitgevoerd in overeenstemming met de algemene bepalingen, bepaald in artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994, gewijzigd bij besluit van 12 december 2003, 23 juni 2006 en 9 mei 2008 (B.S. 15.07.1994, 09.06.2004, 22.08.2006 en 05.06.2008) tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006 en 27 maart 2009 (B.S. 15.09.1993, 08.06.1999, 24.03.2003, 07.06.2006 en 15.05.2009), voor zover deze niet afwijken van de in deze vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden. Dit ontslaat de vergunninghouder niet van andere wettelijke verplichtingen conform de wetgeving op de ruimtelijke ordening.

Beroep tegen deze vergunning kan worden ingesteld binnen dertig dagen na ontvangst bij de Vlaamse minister bevoegd voor de monumenten en de landschappen.

Bijzondere voorwaarden:

1. Een kopie van het verslag dient in tweevoud aan de administratie te worden overgemaakt, telkens op zowel een digitale als een papieren drager.
2. Het opvolgingsformulier in bijlage dient na het onderzoek aan de administratie te worden overgemaakt.
3. De vergunninghouder brengt de intergemeentelijke archeologische dienst ZOLAD+ op de hoogte van deze vergunning.
4. De vergunninghouder brengt het College van Burgemeester en Schepenen van de betreffende gemeente op de hoogte van het archeologisch project.
5. Deze vergunning en de eraan gekoppelde vergunningen dienen in origineel exemplaar aanwezig te zijn op het terrein tijdens het onderzoek.
6. De bijzondere voorschriften in bijlage dienen nauwgezet opgevolgd te worden.

Brussel,

Voor de Vlaamse Minister,
De Gemachtigde Ambtenaar,

Annita Stevens
Algemeen directeur.

10-24470

AANGETEKEND

Aron bvba
t.a.v. mevr Natasja DE WINTER
Diesterstraat 44 bus 201
3800 SINT-TRUIDEN

Ruimte en Erfgoed

Phoenix gebouw
Koning Albert II laan 19 bus 3
1210 Brussel
tel. 02/553.16.11
fax. 02/553.16.05

VERGUNNING

tot het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector
in toepassing van het Decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium,
gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006 en 27 maart 2009
en het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994, gewijzigd bij besluit van 12 december 2003, 23 juni
2006 en 9 mei 2008

10-21170

Datum: 27 JAN 2010

Dossiernummer: 2010/027 (2)

Een vergunning tot het uitvoeren van een **archeologische controle met een metaaldetector** in:

Lokalisatie:

Provincie: Limburg

Gemeente: Riemst
Deelgemeente: Vroenhoven

Adres: Heukelommerweg

Kadaster:

Afdeling: 4
Perceel: 465A

Sectie: C

Wordt verleend aan:

Naam: DE WINTER
Adres: Aron bvba
Diesterstraat 44 bus 201 in 3800 Sint-Truiden

Voornaam: Natasja

Tijdsduur:

Begindatum: 01 februari 2010

Einddatum: 28 februari 2010

Mits de metaaldetectie wordt uitgevoerd in overeenstemming met de algemene bepalingen, bepaald in artikel 14 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994, gewijzigd bij besluit van 12 december 2003, 23 juni 2006 en 9 mei 2008 (B.S. 15.07.1994, 09.06.2004, 22.08.2006 en 05.06.2008) tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999, 28 februari 2003 en 10 maart 2006 en 27 maart 2009 (B.S. 15.09.1993, 08.06.1999, 24.03.2003 en 07.06.2006 en 15.05.2009), voor zover deze niet afwijken van de in deze vergunning bepaalde bijzondere voorwaarden. Dit ontslaat de vergunninghouder niet van andere wettelijke verplichtingen conform de wetgeving op de ruimtelijke ordening.

Beroep tegen deze vergunning kan worden ingesteld binnen dertig dagen na ontvangst bij de Vlaamse minister bevoegd voor de monumenten en de landschappen.

Bijzondere voorwaarden:

1. Mits de metaaldetectie gekoppeld is aan vergunning nummer: 2010/027
Verleend aan: DE WINTER Natasja
Op datum van:
2. Deze vergunning dient in origineel exemplaar aanwezig te zijn op het terrein tijdens het onderzoek.

Brussel,

Voor de Vlaamse Minister,
De Gemachtigde Ambtenaar,

Annita Stevens
Algemeen directeur

